Katedra české literatury Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy[1]

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
vedoucí práce

Autor/ka práce: Lucie Kobrlová
Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Název práce: Rozvoj čtenářských strategií v primárním vzdělávání: případová studie
Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.
Oponent práce: Mgr. Kristýna Švejnohová

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	**Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.**	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	**Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost), vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.**	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury**.**	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	**Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.**	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	**Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah BP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.**	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	**Ano**	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium					
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	**A**	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	**A**	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří	**A**	B	C	N	NP

[1] Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

logický celek.					
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	**A**	B	C	N	NP

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	**A**	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	**A**	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	**A**	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Diplomová práce Lucie Kobrlové se zabývá rozvojem čtenářských strategií u žáků 1. stupně ZŠ a představuje velmi kvalitní příspěvek k didaktice literární výchovy a rozvoji čtenářské gramotnosti. Autorka si zvolila aktuální a didakticky důležité téma, vycházející z jejího vlastního zájmu, které zpracovala s velkým zaujetím a odbornou fundovaností.

Teoretická část práce (kapitoly 1–6) je rozsáhlá, systematicky členěná a opřená o širokou škálu odborných zdrojů. Velmi oceňuji hluboké porozumění tématu, přehlednost a propojení různých oblastí: autorka propojuje kognitivní, jazykové a didaktické přístupy, reflektuje výsledky mezinárodních výzkumů (PIRLS, PISA), detailně analyzuje čtenářské strategie a jejich místo ve výuce.
Z celé teoretické části si zaslouží zvláštní ocenění kapitola 4 (Čtenářské strategie a dovednosti), v níž autorka velmi precizně vymezuje klíčové pojmy a jasně odlišuje čtenářské dovednosti od strategií. Zároveň podává přehledný vývojový rámec rozvoje čtenářských strategií od preprimárního po primární vzdělávání. Celá kapitola vyniká strukturou, srozumitelností a odbornou přesností. Za velmi kvalitní považuji také zpracování kapitol věnovaných konkrétním metodám rozvoje čtenářských strategií v etapách výuky a návaznost na Rámcový vzdělávací program pro předškolní i základní vzdělávání. Pozitivně hodnotím také využití **grafických prvků** – tabulek, schémat a obrázků, které velmi vhodně vizualizují vybraná teoretická východiska a přispívají k čtivosti a přehlednosti textu. **Seznam literatury**, z něhož autorka čerpá, je mimořádně široký: kromě odborných textů z domácí provenience pracuje i se čtrnácti zahraničními tituly, čímž prokazuje výbornou znalost aktuálních poznatků v tématu diplomové práce.

Praktická část je koncipována jako kvalitativní výzkumný design, konkrétně případová studie. Cíl výzkumu, výzkumné otázky a metody sběru dat tvoří logický celek a jsou navzájem provázané. Tazatelské otázky pro žáky i učitele se od nich odvíjí, jak dokládá přehledná tabulka 1 (*Vztah výzkumných a tazatelských otázek*).

Výzkumný vzorek (viz tabulka 2) sestává ze šesti záměrně vybraných učitelů a jejich tříd. Triangulace respondentů i volba učitelů s různými charakteristikami umožňuje komparaci různých přístupů ke čtenářským strategiím. Pozoruhodná je šíře a promyšlenost analytické části, která postihuje nejen práci s konkrétními strategiemi (předvídání, vizualizace, práce s ilustracemi, technika čtení aj.), ale i související faktory – motivaci, spolupráci s rodiči, plánování výuky, prostředí pro učení aj.

Za zvláštní ocenění stojí **způsob analýzy dat**, který je veden systematicky, přehledně a s jasným ohledem na výzkumné otázky. Autorka jednotlivé rozhovory pečlivě kóduje,

shrnuje klíčová zjištění a uvádí je v tematických celcích. Zvláštní pozornost si zaslouží schémata postojů a výukových přístupů jednotlivých učitelů, která výstižně vizualizují klíčová zjištění. Analýza je doplněna **autentickými výroky respondentů**, které vhodně ilustrují zjištěné postoje a konkrétní pedagogické přístupy, a zároveň přispívají k validitě výzkumu. Četné přílohy jsou velmi dobře strukturované a funkčně propojené s hlavním textem, čímž výrazně podporují popis a interpretaci získaných dat. Celkové zpracování praktické části svědčí o metodologické zralosti, výborné orientaci v daném prostředí i o schopnosti propojit výzkumná zjištění s pedagogickou praxí.

Autorka reflektuje různorodé přístupy učitelů a analyzuje dopad osobnostních i profesních aspektů na plánování a realizaci rozvoje čtenářské gramotnosti. Z výzkumu plyne, že čtenářské strategie se uplatňují efektivněji u pedagogů, kteří jsou zkušenější a cíleně se v oblasti čtenářství dále vzdělávají. Oceňuji i to, že práce analyzuje postoje žáků ke čtení a dokládá, že pozitivní vztah ke čtení je výrazně ovlivněn postojem učitele.

Závěr a diskuse práce přehledně shrnují hlavní zjištění a nabízejí podnětná doporučení pro praxi. Práce je psána kultivovaným a srozumitelným jazykem, formálně je téměř bezchybná. Autorka výborně pracuje se zdroji, samostatně formuluje názory a prokazuje hluboký vhled do tématu.

D. Otázky k obhajobě

1. Ve výzkumu analyzujete postoje učitelů k rozvoji čtenářských strategií. Jak by bylo možné tento výzkum dále rozšířit (např. ve smyslu zapojení žákovských výstupů, učitelského plánování nebo dlouhodobého pozorování)?

2. V teoretické části zmiňujete důležitost metakognice. Jaké konkrétní výukové aktivity byste doporučila pro její rozvoj u žáků 1. a 2. ročníku ZŠ?

3. Výsledky ukazují, že postoje žáků ke čtení výrazně kopírují postoje učitelů. Jaké ponaučení si z toho odnášíte vy do vlastní praxe?

4. Učitelé ve výzkumném vzorku uváděli časovou náročnost přípravy kvalitních čtenářských lekcí. Jaké systémové kroky v tomto směru byste doporučila?

Předložená práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací. Shody v systému Theses.cz a Turnitin s jinými dokumenty byly zkontrolovány vedoucím práce.

Diplomová práce Lucie Kobrlové představuje výborně zpracované, odborně fundované a prakticky velmi podnětné pojednání o rozvoji čtenářských strategií v primární škole. Autorka prokázala vysokou míru odbornosti, samostatnosti, reflexe i schopnosti aplikace poznatků do praxe. Práce splňuje všechny požadavky kladené na diplomové práce

Praha, 17. 5. 2025

_____

Podpis

PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.